

NÁZORY ODBORNÍKŮ:

VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ A FOKUSNÍCH SKUPIN

Viktorie Paloušová

PRÁCE S PŮVODCI DOMÁCÍHO NÁSILÍ – KDE JSME A KAM SMĚŘUJEME

6.11.2023

METODOLOGIE

Fokusní skupiny (3)

- Focus group

- Skupina expertů (soud, státní zastupitelství, Policie ČR, poskytovatelé programů pro PDN, intervenční centra, PMS, ministerstvo vnitra, přestupkové oddělení)

- Identifikace nedostatků a příklady dobré v práci s PDN
- Hledání oblastí s potenciálem pro změnu
- Potřeby aktérů
- Návaznost a včasné intervence

- 11/2020, 4/2021, 11/2021

Expertní šetření I

- CAWI (survey monkey)

- zástupci organizací, kteří poskytují programy a intervence pro PDN (n = 11)
- zástupci organizací, kteří poskytují intervence pro osoby zasažené DN (n = 6)

- mapování profesních zkušeností
- identifikace dobré praxe
- vymezení oblastí s potenciálem pro změnu

- 2020 – 2021

Expertní šetření II

- CAWI (survey monkey)

- zástupci organizací poskytujících intervence pro původce násilí (TP pro PDN, n = 8)
- zástupci Intervenčních center poskytujících intervence pro PND (TP pro PDN - IC, n = 8) a bez programu pro PDN (IC, n = 5)
- zástupci PČR: kriminalisté (SKPV, n = 132) a metodici prevence (metodici, n = 106)
- zástupci přestupkových oddělení (PO, n = 54)
- probační úředníci (PMS, n = 83)
- státní zástupci (SZ, n = 93)
- soudci (n = 80)

- Mapování situace a potřeb v oblasti práce s PDN

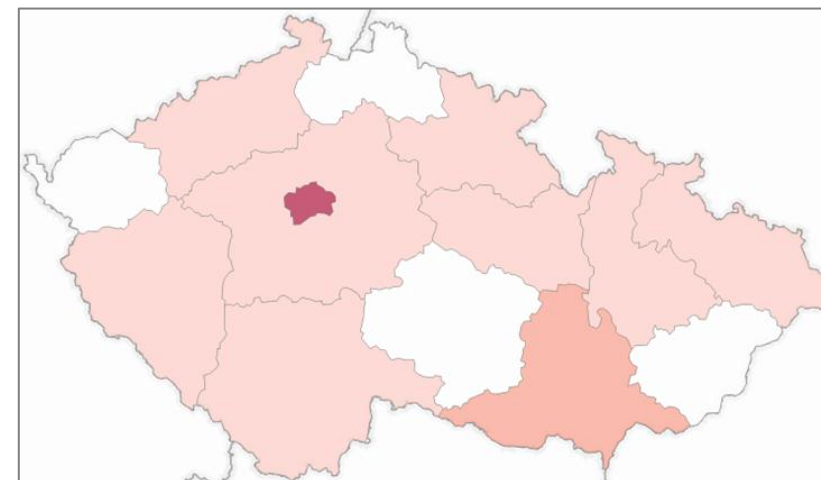
- 1-3/2023

KONTEXT

TERAPEUTICKÉ PROGRAMY A INTERVENCE PRO PDN

Organizace	Kraj	Program	Děti	IC
Diakonie ČCE – SKP	Hl. m. Praha	Stop násilí*		X
Liga otevřených mužů	Hl. m. Praha	Zvládání vzteku		X
IC Praha	Hl. m. Praha	Viola		✓
Tvá volba, České Budějovice	Jihočeský	Tvá volba		X
Persefona, Brno	Jihomoravský	Program pro osoby s potížemi se zvládnutím agrese		X
Spondea, Brno	Jihomoravský	Chci ovládnout vztek*		✓
Nomia, Hradec Králové	Králové Hradecký	Terapeutický program narativní práce s agresí*		X
Člověk v tísní, Olomouc	Olomoucký	H.U.L.K. (Program ke zvládnutí agresivního chování)*		X
Liga otevřených mužů, Plzeň	Plzeňský	Zvládání vzteku Plzeň		X
SKP-Centrum, Pardubice	Pardubický	NENA – Domov bez násilí		✓
Zařízení SI Kladno	Středočeský	Ne násilí ve vztazích		✓
Pro Dialog	Hl. m. Praha	Obnovení dialogu v rodinách zasažených trestným činem, Život dětí bez násilí	✓	X
Locika	Hl. m. Praha	Terapie násilí, Pomoc při zastavení násilí v rodině	✓	X
CSS, Ostrava	Moravskoslezský	Nechme dětem dětství	✓	X
Spirála, Ústí nad Labem	Ústecký	Dětství bez násilí	✓	X

* Programy jsou nebo v minulosti byly vedeny jako probační (a)nebo resocializační.

zavedené a fungují na intenzivní bázi

heterogenní bez systémového zastřešení

absence standardizovaného programu

dělení:

Forma

Cílová skupina

Přijímá x nepřijímá klienty s uloženou povinností

Vztah k intervenčnímu centru

TYPICKÝ KLIENT

muž

28-48 let

středoškolské a vyšší vzdělání

Motivace:

- doporučení ze strany instituce
- tlak partnerky

- vlastní rozhodnutí
- spor o děti

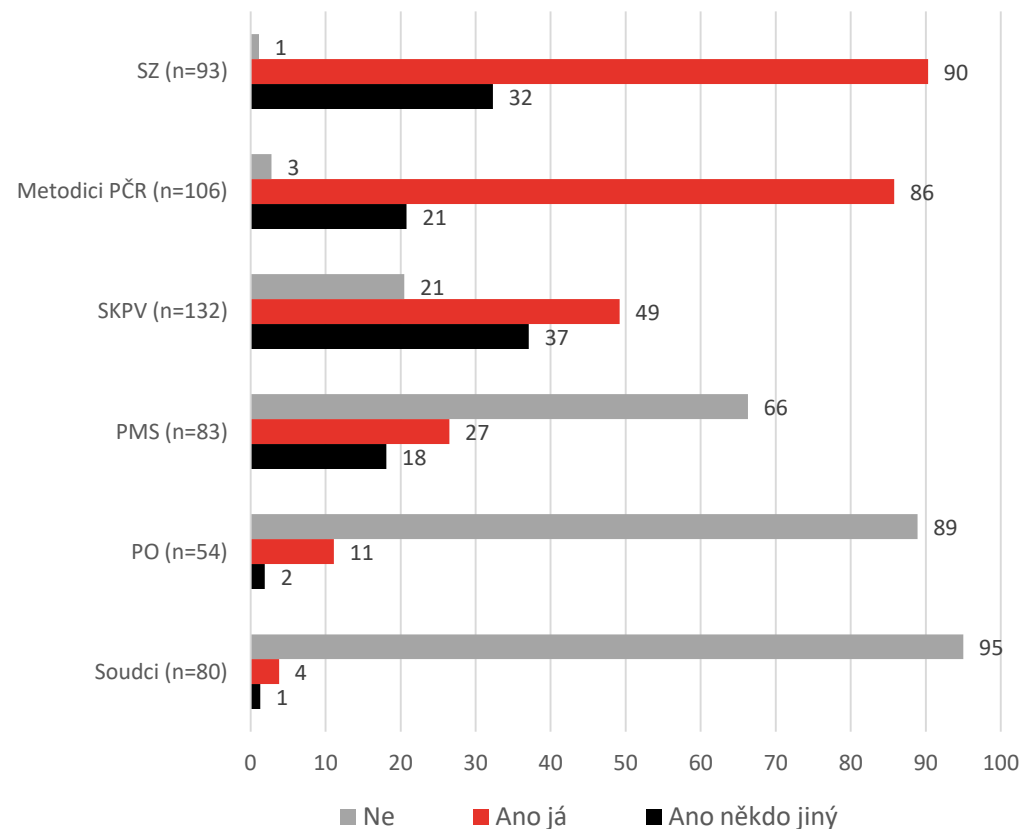
- rozvod
- splnění uložené povinnosti

dobrovolní

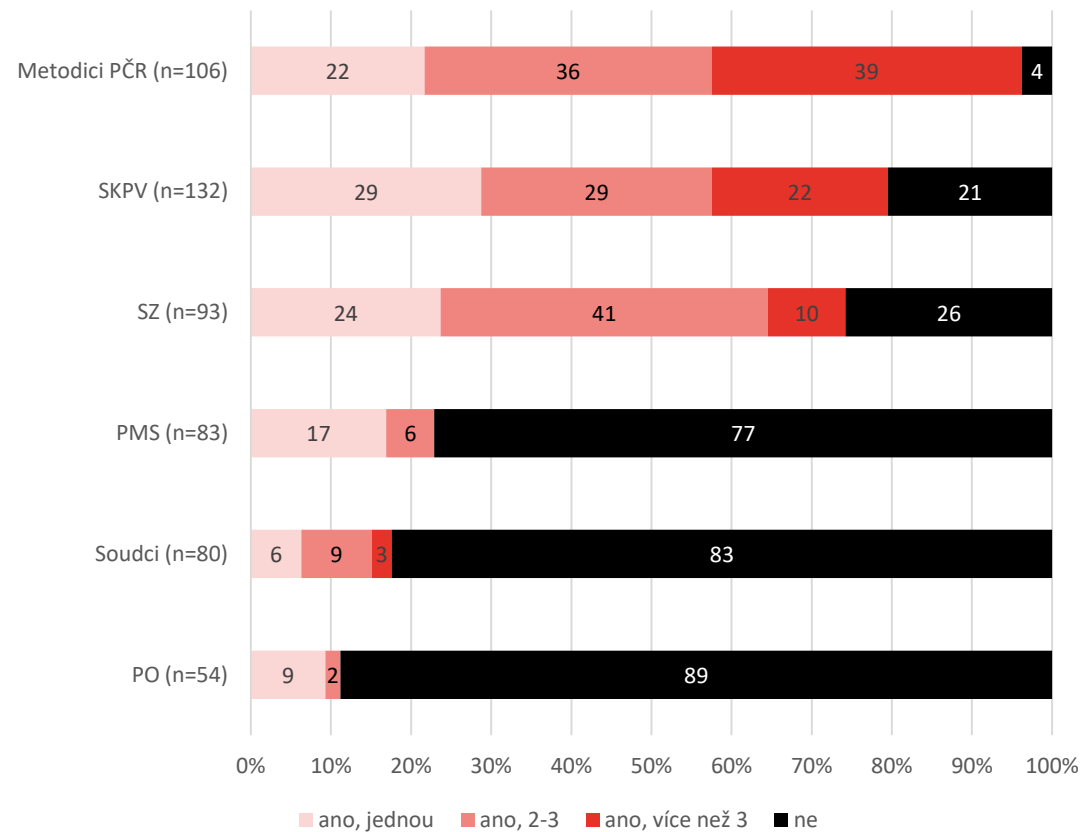
nedobrovolní

SPECIALIZACE A (PRO)ŠKOLENÍ DALŠÍCH AKTÉRŮ

Specialista na problematiku DN? %

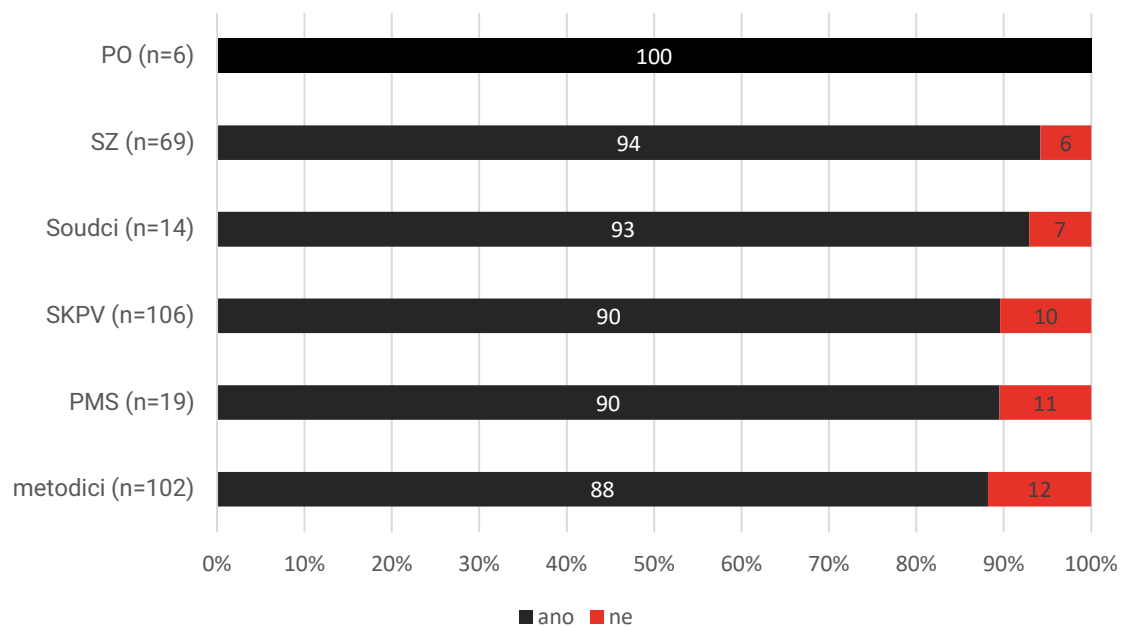

Školení zaměřené na problematiku DN v posledních 5 letech. %

ZPĚTNÁ VAZBA K ABSOLVOVANÝM ŠKOLENÍM

Odpovídají absolvovaná školení potřebám vzdělávání? %

- **Větší časová dotace, častější** (oprášení dosavadních znalostí a získání nových)
- novější a **podrobnější** (zatím dosti obecné), hlubší znalosti, sdílení dobré praxe
- např. v trestní oblasti (judikáty), psychologické (psychologické znalecké zkušenosti) a sociální oblasti,
- prakticky zaměřené a na konkrétní případy zaměřená školení/cvičení (konkrétní případy z praxe),
- případové studie v rámci užší spolupráce s intervenčními centry, správními orgány, státním zastupitelstvím a soudy,
- **získání znalostí a dovedností ohledně zacházení s oběťmi, jak s nimi pracovat**,
- více **meziresortní spolupráce** a její prohlubování mezi PČR, OSZ soudy, znalci, (vyladit možnosti znalců, otázky, procesnost provedených výslechů (jako NaN úkony),
- vyměňování si zkušeností, sjednocování praxe a proškolení odborníků zabývajících se DN, **nové trendy psychického násilí**, např. gaslighting a jiné,
- **e-learning** (častější a kratší), online platforma pro sdílení informací.

OBLASTI PRO ZLEPŠENÍ

HETEROGENITA PROGRAMŮ PRO PDN → INSTITUCIONALIZACE PRÁCE S PDN

Heterogenita programů pro PDN, která na venek působí nejasným a netransparentním dojmem.

- Forma
- Cílová skupina
- (ne)přijímání klientů s uloženou povinností
- Vztah k intervenčnímu centru
- Zřizovatel

Jednotný institucionalizovaný celostátní systém práce s PDN s jasnou nabídkou dostupných programů.

Institucionalizace práce s PDN

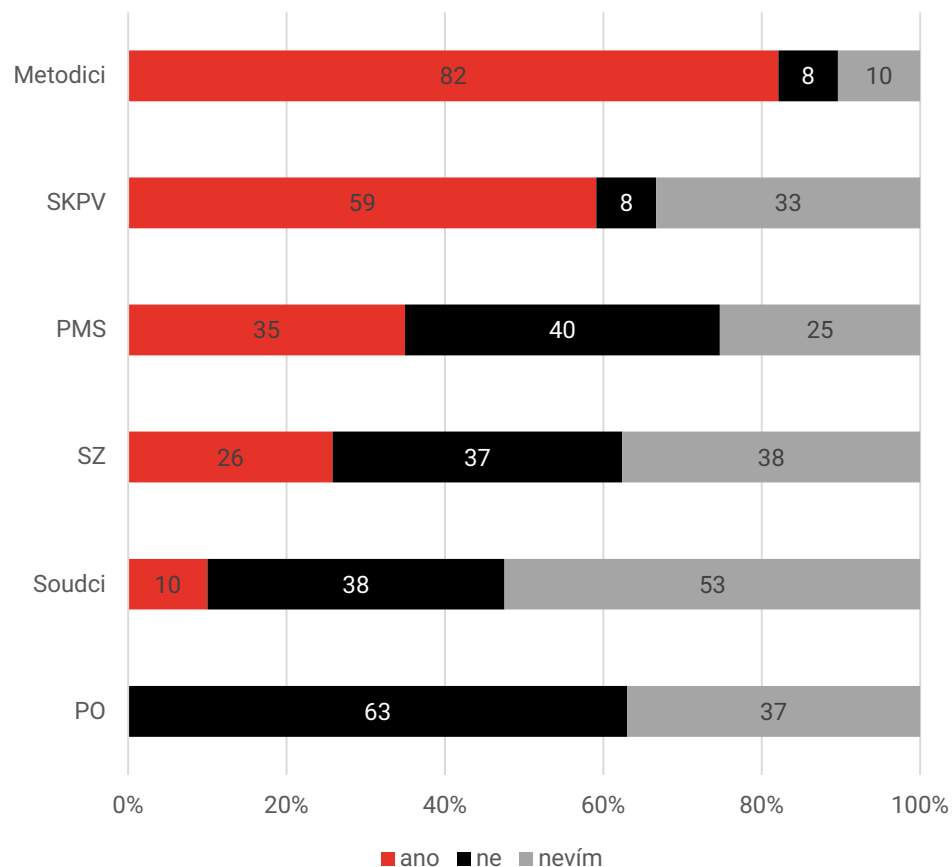
- **Dílčí nedostatky v *Minimálních standardech*.**
 - Doplnění potřebných metodických podkladů
 - Vybalancování personálních nároků při práci s PDN.
 - Konkretizaci některých oblastí práce s PDN.
- **Absence metodických podkladů při spolupráci s dalšími aktéry.**
 - Nastavení kontroly plnění programu ze strany soudů.
 - Vytvoření standardizované metodiky pro ukládání programu pro PDN.
 - **Další příležitosti pro zlepšení spolupráce**
 - Absence spolupráce poskytovatelů s Úřadem práce
 - Zvýšení informovanosti soudů o programech pro PDN
 - Zvýšení aktivity poskytovatelů v informování úřadů a relevantních orgánů o programech pro PDN
 - Zlepšení předávání informací ze strany PČR vůči ostatním aktérům při řešení DN.

- komplexní program pro PDN
- program i pro oběti, celou rodinu
- ve VTOS i na svobodě, pro osoby z vyloučených lokalit i pro nemotivované
- povinné programy vždy pro vykázané, v přestupkovém řízení a pro odsouzené jak k podmíněnému, tak nepodmíněnému trestu
- k dispozici ucelený přehled programů

- vzdělávání – zvyšování odbornosti, specializace
- včasná intervence
- mezioborová spolupráce

MEZIOBOROVÁ SPOLUPRÁCE KOORDINOVANÁ INTERVENČNÍM CENTREM

Je do této spolupráce zapojeno i Vaše pracoviště? %

Důvod nezapojení do spolupráce:

Organizace/instituce	Nevím/ Nemám informaci	Nebyli jsme osloveni	Není v naší kompetenci	Není třeba /málo případů
SKPV	6			
Metodici PČR	3			
SZ	16	7	6	2
PMS	16	6		1
Soudci	14	5	7	
PO	20	5	11	3
Poskytovatelé	1	1		

Návrhy na zlepšení stávající spolupráce:

- Častější setkávání (SZ, SKPV, PMS, metodici),
- zlepšení komunikace, předávání Informací, osobní setkávání,
- větší a aktivnější zapojení některých dalších aktérů (zejm. soudců, SZ, OSPODu, MÚ),
- posílení kapacit, odbornosti a specializace, zejm. na úrovni PČR, kapacit SZ,
- **digitalizace, webová platforma či aplikaci pro spolupráci a předávání informací v reálném čase,**
- zvýšení zdrojů a kapacit IC.

PROBLÉMY PŘI PRÁCI S PŮVODCI S ULOŽENOU POVINNOSTÍ

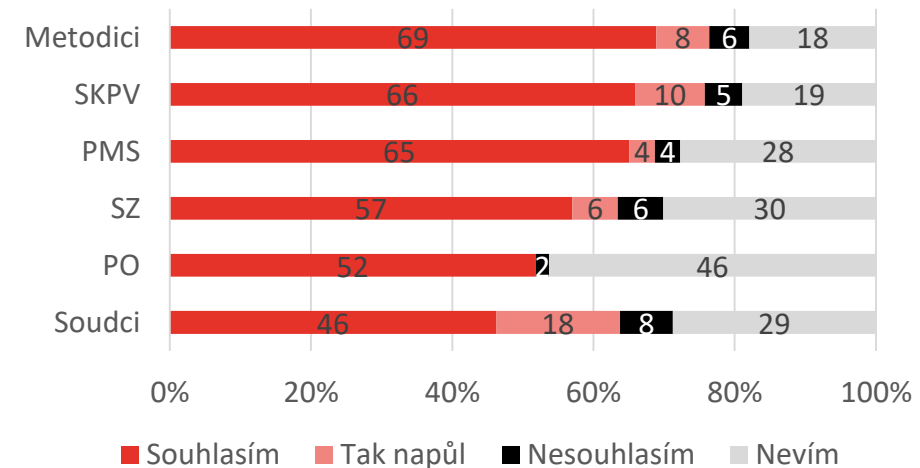
Limity:

- Nedostatečná propojenost systému
- Nedostatečná motivace a informovanost klientů
- Doporučování/ukládání programu není vždy vhodné
- Nízká vymahatelnost plnění uložené povinnosti
- Opatření tohoto typu ukládána příliš pozdě (jako součást sankce)

Příležitosti pro:

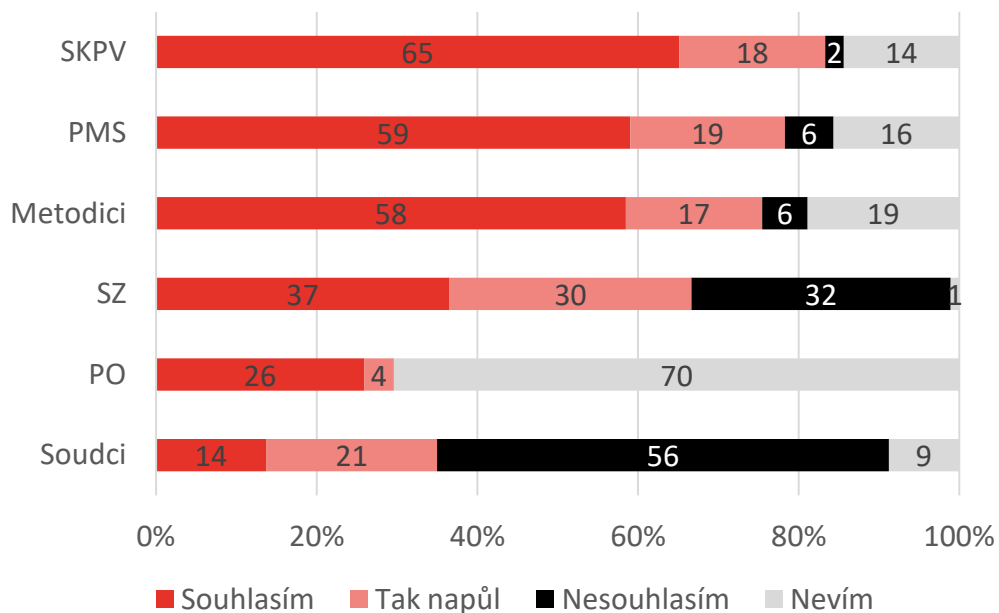
- Zavedení krátkodobé intervence
- Zavedení možnosti uložení programu již při vykázání
- Zlepšení postupu při posouzení vhodnosti původců pro dlouhodobý program

Měla by existovat metodika pro výběr PDN pro terapeutickou intervenci. %

VNÍMÁNÍ VÝŠE TRESTŮ V PŘÍPADECH DN

Odsouzení pachatelé domácího násilí dostávají příliš mírné tresty. %

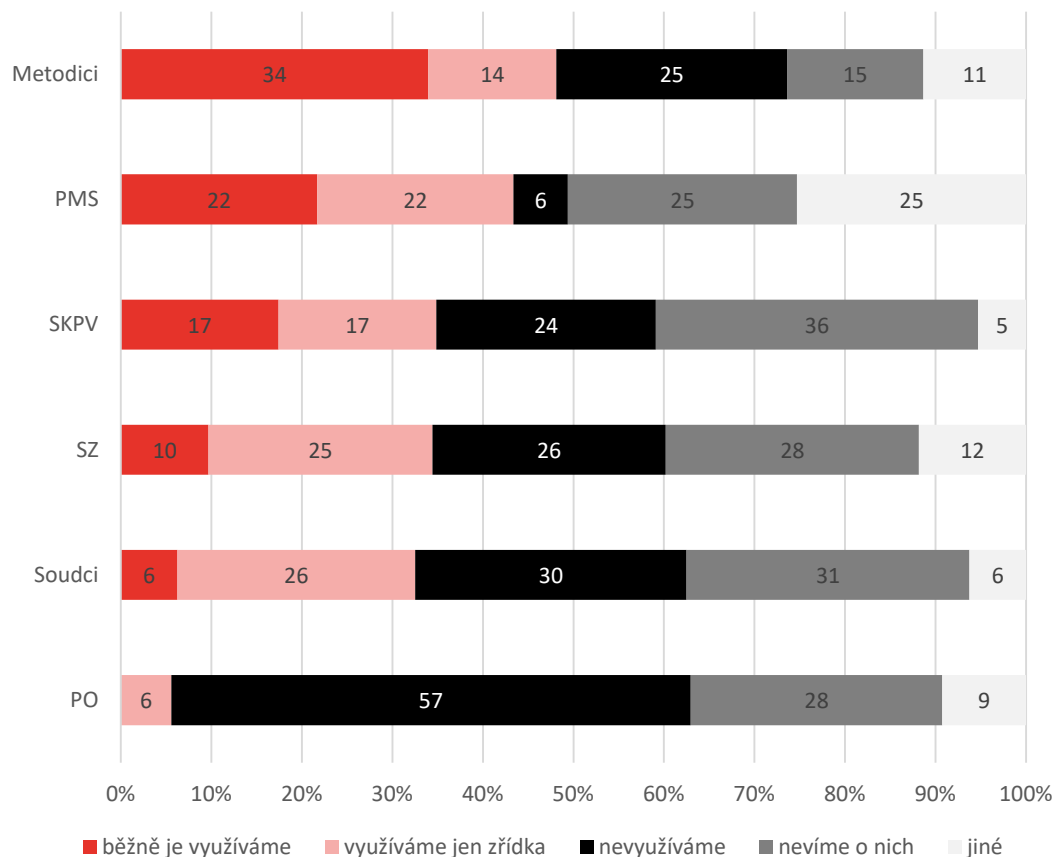

ukládání vyšších trestů:

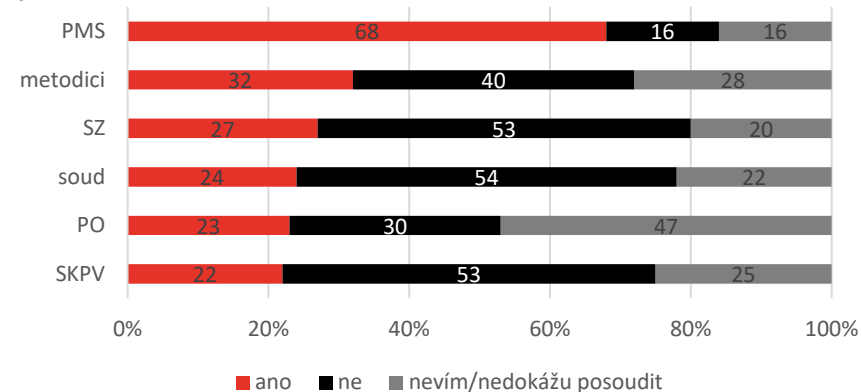
- zejména při opakování domácího násilí (nezohledňování opakování),
- zvýšit trestní sazby za přestupky (pokuta nemá smysl),
- tresty jsou vyšší u osob cizích než blízkých,
- nedostatečná či pomalá reakce soudu na porušení aktuálně vykonávané sankce

VYUŽÍVÁNÍ TERAPEUTICKÝCH PROGRAMŮ PRO PDN

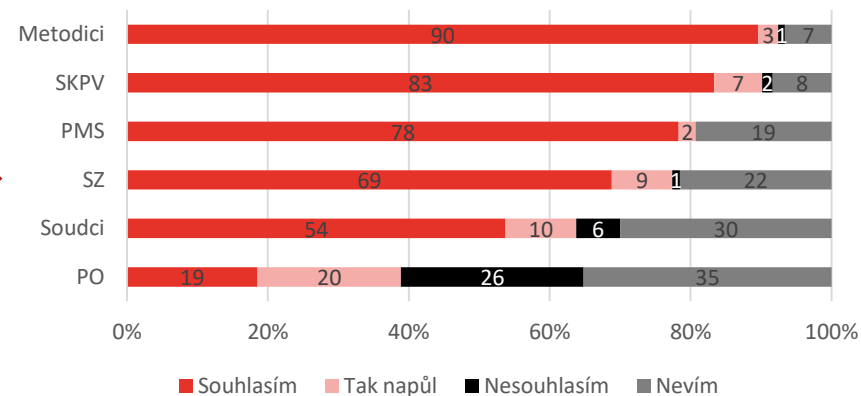
Využívání terapeutických programů pro PDN? %

Shledáváte nějaké problémy z hlediska aplikační praxe programů pro PDN? %

Přestupková oddělení by měla více využívat možnost ukládání povinnosti podrobit se programům pro zvládnání agrese u PDN. %

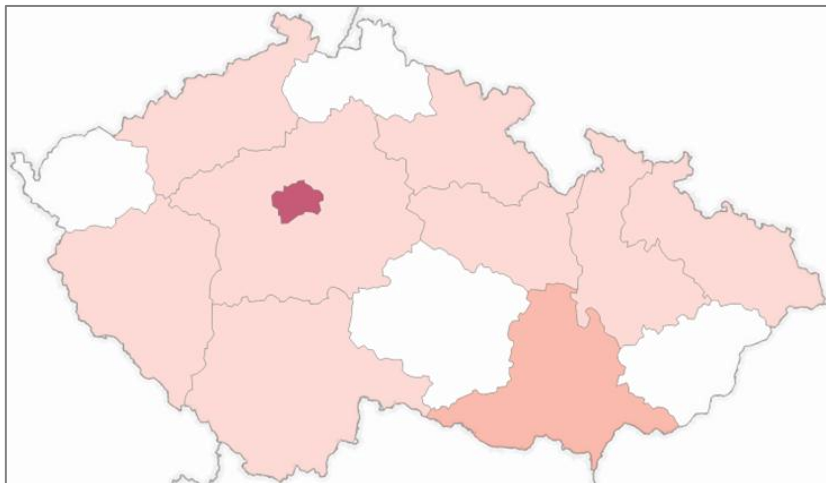

DŮVODY PRO JEJICH NEVYUŽÍVÁNÍ

Organizace/instituce	Nejsou dostupné (vhodné) programy	Není v naší kompetenci/ nejsme oprávněni	Málo případů	Nevíme o nich/málo informací	Není o ně zájem	Nemají smysl
SKPV	3	14	3	5	3	0
Metodici PČR	3	0	3	0	3	0
SZ	10	6	1	7	0	3
PMS	22	1	11	0	1	0
Soudci	5	11	4	7	4	3
PO	1	10	5	6	2	2
Celkem	44	42	27	25	13	8

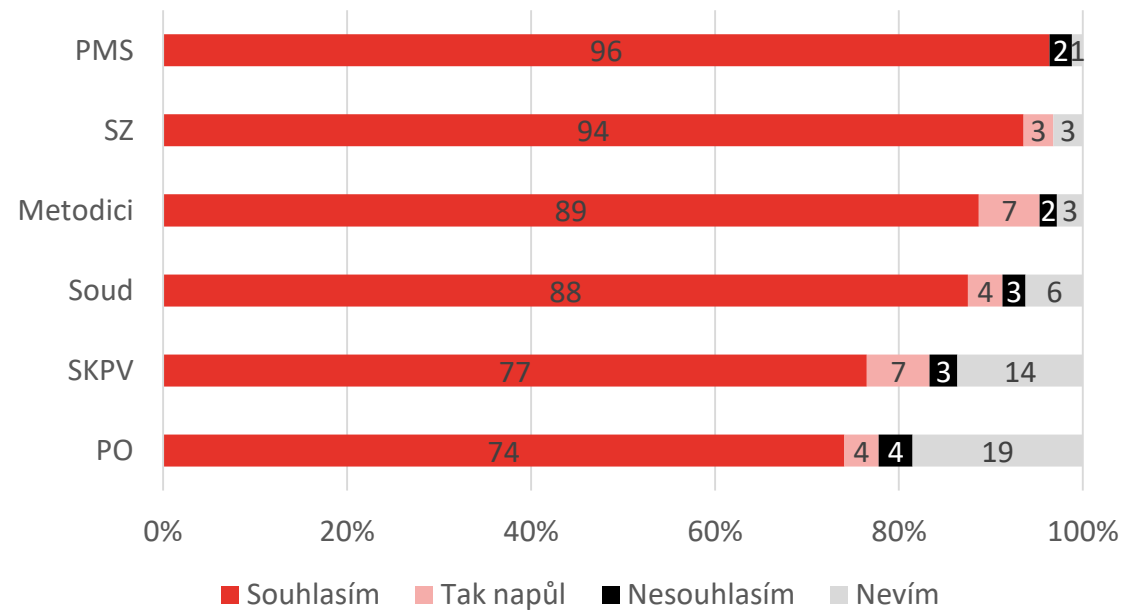
- **Metodici** – zajišťují (odkazují, předávají letáky), nejsou výkonnými složkami, často jde o nezkušené policisty
- **PMS** - soudy ukládají odpovídající povinnosti podrobit se takovému programu jen zřídka a z toho důvodu, je příliš nevyužívají.
- **SKPV** – nejsou kapacity a časové možnosti, je třeba věnovat pozornost pomoci obětem
- **SZ** - vysoké pracovní zatížení, programy nejsou vhodné pro pachatele, nejsou potřeba, individuální dobrá praxe SZ: „zaangažuji PMS, pokud je výsledkem jejich činnosti doporučení programu, snažím se vést věc k uložení povinnosti program absolvovat, rozhodují-li sám, respektuji názor PMS a program uložím“
- **Soudci** - nejsou vhodné podmínky pro ukládání, není vhodné pro pachatele, jde o účelovou záležitost
- **PO** - vysoká pracovní zátěž spojená s ukládáním a kontrolou

DOSTUPNOST PROGRAMŮ PRO PDN

- Systémové financování práce s PDN.
- Zvýšení podpory práce s PDN na politické úrovni.
- Vyšší zapojení IC do sítě poskytovatelů, ať už z vlastní iniciativy či změnou zákona o sociálních službách.

V každém kraji by měl být dostupný alespoň jeden program určený násilným osobám, který je vhodný i pro odsouzeného pachatele DN, %

WWW.VIOLENCEOFF.CZ

Project leader: Hana Přesličková

hana.preslickova@violenceoff.cz

VIOLENCE
OFF

